

Louise-Marie

eerste koningin der Belgen.

(deel 1)

Ooit populairder dan Elisabeth en Astrid was Louise-Marie, de eerste koningin van België die in oktober 1850 te Oostende overleed. Ze was toen 39 jaar.

In een boeiend historisch werk situeert Mia Kerckvoorde 'het vergeten leven' van deze indrukwekkende dochter van Louis-Philippe van Orléans en tweede echtgenote van Leopold I. Zij werd koningin in een moeilijke tijd en een niet gemakkelijk land. Over de persoonlijke gevoelens van Louise-Marie is men uitgebreid ingelicht. De koningin schreef vanuit België, en in alle omstandigheden, elke dag minstens één brief naar haar mama, Marie-Amélie in Parijs.

Het huwelijk met Leopold I.

Louise-Marie-Thérèse-Caroline-Isabelle d'Orléans werd geboren op Sicilië waar haar ouders in ballingschap leefden. Toen ze twintig was, en haar vader Louis-Philippe zopas koning van Frankrijk was geworden, werd zij uitgehuwelijkt aan de 42-jarige Leopold-Chrétien-Frederik van Coburg, eerste koning België. Louise-Marie kreeg de schok van haar leven toen haar onbezorgde leven tje aan het Franse hof abrupt beëindigd werd. Ze was niet direkt gelukkig met het huwelijk. Ze kende Leopold reeds lang als vriend des huizes, zag in hem een goede vriend maar geen ideale echtgenoot. Misschien wist zij ook dat hij nooit genas van de liefde voor zijn eerste vrouw, Charlotte van Wales. Deze gaf ooit Willem van Oranje de bons om met Leopold te kunnen trouwen. Ze overleed echter na één jaar huwelijk in het kraambad.

Ook voor Leopold was het geen huwelijk uit liefde. Vlak na de Tiendaagse Veldtocht en de zelfstandigheid van België had de eerste vorst van het nieuwe koninkrijk behoefte aan een veilige zuidgrens. Een huwelijk met een Franse prinses betekende een belangrijke stap in die richting. Aangezien de huizen van Orléans en Coburg goede contacten onderhielden, lag een verbintenis voor de hand.

Al werd over het leeftijdsverschil van 22 jaar heengestapt toch rezen bij de keuze van prinses Louise-Marie verschillende problemen. Het feit dat Leopold Luthers-protestant van afkomst was (in praktijk vrijmetselaar) en Louise-Marie katholiek werd opgelost door het huwelijk twee maal in te zegenen. Ook werd door beide partijen hard onderhandeld over de zakelijke kanten van de huwelijksvereenkomst. De beide koningen vielen over iedere cent. Leopold beloofde een verhoging van de Civiele Lijst. Door Louis-Philippe werd een behoorlijke bruidschat toegezegd. Hij wilde die later echter niet eens betalen. Louise-Marie was overigens niet de mooiste kandidaat die op de koninklijke huwelijksmarkt figureerde.

Nadat de verloving werd bekendgemaakt, had Leopold niet eens behoefte om zijn pasverworven bruid te ontmoeten. "Onze families", zo redeneerde hij, "kennen elkaar al jaren. Dat volstaat.". Hier komen we op het laatste en ook lastigste probleem: de prinses voelde er niets voor om 'die Belg' te huwen en haar vertrouwde omgeving te moeten verlaten. Daarbij had natuurlijk niemand stilgestaan.

De huwelijksplechtigheid op 9 augustus 1832 was een droevige bijeenkomst. De bruid zag er bleek en triestig uit. "Ik weet niet", schreef Louise-Marie, "of mijn vader de draagwijdte van mijn offer inziet. Beseft hij wel dat ik mijn vaderland, mijn lustige leven-tje en alles wat mij dierbaar is in de steek laat voor iemand die me even onverschillig is als de eerste de beste voorbijganger."

Louise-Marie als echtgenote.

Aanvankelijk huilde de Franse prinses om haar uithuwelijking. Alle verplichtingen die verbonden waren aan haar functie en voortvloeiden uit het huwelijk ervaarde ze bijna als een vernedering. "Ik ben trouwens even onverschillig voor zijn strelingen als voor zijn familiariteit. Ik verdraag hem, ik laat hem begaan maar ik voel meer weezin dan genot."

Geleidelijk veranderden de gevoelens van de koningin en op de derde verjaardag van haar huwelijk schreef ze: "Ik ben sedert 3 jaar de gelukkigste van alle vrouwen.". De angst voor haar man sloeg om in verwondering, ze ging hem vereren. Ze zou van haar ge-maal, die zij Leopich noemde, veel en oprecht gaan houden. Hoewel haar man voor alles bij haar meer en meer de eerste plaats innam, leefde hij steeds meer in afzondering. Als hij last had van depressies of migraine, trok hij zich terug en wilde niemand zien.

Na 1848 ontstond door Louise-Marie haar zwakke gezondheid verwijdering tussen het paar. "Mijn lichamelijke gesteldheid", meldde de koningin in een brief aan haar moeder, "laat mij niet toe mijn plichten als echtgenote na te komen". De koning, met zijn hevig temperament, zocht zijn heil in buitenechtelijke relaties.

Louise-Marie werd vanaf dan door haar man bedrogen en belogen. Het volk wist het en koos partij voor de koningin. De pers kende geen grenzen in de aanvallen op zijn privé-leven.

Leopold had op latere leeftijd een verhouding met Arcadie Claret, dochter van Joseph Claret, die onder Napoleon had gediend, en van Henriette Neetesonne, van Gentse afkomst. Omdat Arcadie minderjarig was, liet men haar huwen met Frederik Meyer, een stalmeester van de koning.

Onmiddellijk na de huwelijksinzegening stuurde men hem naar Duitsland met de opdracht nooit meer terug te komen. Uit deze verhouding kwamen zelfs twee zonen voort. Deze kregen adellijke Duitse titels en maakten carrière. Leopold I had praktisch een tweede gezin met Arcadie van wie men een "barones Meyer van Eppinghoven" maakte. De barones, die zeer uitdagend was, wekte ergernis omdat zij overal uitpakte met de verhouding. Jules van Praet, één van de ministers en grote vertrouweling van de koning schreef in zijn dialect aan een vriend letterlijk: "Ik zag zelf het vrouwmens. Zij reed in een open koets en was schoon als een zonnebloem. De mensen letten er zo niet op maar ik was er onderste boven van. Ik had haar gaarne een schop in haar gat gegeven". Het viel ook de bevolking zwaar zodat men vreesde voor opstootjes en rellen. Sommigen dachten zelfs dat de koning zijn troon zou verliezen.

Louise-Marie leed zwaar onder de grote eenzaamheid. De koning was vaak afwezig: bij Arcadie, in de Ardennen, naar Duitsland. "Ik wacht met ongeduld op mijn geliefde koning", herhaalde zij vaak.

Toen de dood van de koningin naderde vluchtten Arcadie, haar kinderen en familie uit Brussel, meestal naar Duitsland, om de volkswede niet te moeten trotseren.

Louise-Marie zou haar man de liaison nooit verwijten. Daarvan getuigt de laatste liefdesbrief die ze hem als testament schreef.

"Ik hoop dat je zo gelukkig zal zijn als ik was door jou en met jou... Of mijn leven lang of kort wordt, ik zal altijd lang genoeg geleefd hebben als ik voor jou ook maar iets betekend heb, al was het maar één ogenblik".

Samenstelling : SAMYN Ann (Gidsenkring 'Lange Nelle')

Bibliografie :

Marten Roorda : Het Liefdestestament van Louise-Marie.
(Vorsten, mei 1989)

Mia Kerckvoorde : Louise van Orléans. Het vergeten leven van
Louise-Marie, eerste koningin van België.
(Uitgegeven door Lannoo, Tielt, België)

Louis De Lentdecker : Louise-Marie, vergeten koningin van België.
(Het Laatste Nieuws, 19 november 1988)